

 Cuprins

LISTĂ DE ABREVIERI.....	5
CUVÂNT-ÎNAINTE.....	7
POLIȚISTUL LOCAL – ÎN CĂUTAREA UNUI STATUT CARE SĂ CORESPUNDĂ ROLULUI SĂU ÎN SOCIETATE.....	9

PARTEA I

NOȚIUNI INTRODUCTIVE. EVOLUȚIE LEGISLATIVĂ.....	15
--	-----------

CAPITOLUL I

CONSIDERAȚII GENERALE PRIVIND POLIȚIA LOCALĂ ȘI FUNCȚIA ȘI FUNCȚIONARUL PUBLIC	15
Secțiunea I. Fundamentări conceptuale: poliție, poliție locală	15
Secțiunea a II-a. Considerații generale privind sistemul funcției publice și statutul funcționarilor publici în România	22

CAPITOLUL II

EVOLUȚIA LEGISLATIVĂ PRIVIND POLIȚIA LOCALĂ	32
Secțiunea I. Transformarea poliției comunitare în poliție locală	32
Secțiunea a II-a. Reglementarea legală a statutului polițistului și a polițistului local	45

CAPITOLUL III

FUNDAMENTELE CONSTITUȚIONALE ȘI LEGALE PRIVIND ORDINEA PUBLICĂ ȘI SECURITATEA NAȚIONALĂ	47
Secțiunea I. Cadrul constituțional românesc	47
Secțiunea a II-a. Reglementarea ordinii publice, a securității naționale și a poliției în Codul administrativ.....	57
Secțiunea a III-a. Securitatea națională și ordinea publică prin prisma cadrului legal adoptat în dezvoltarea normelor constituționale	68

PARTEA A II-A

POLIȚIA LOCALĂ ÎN ROMÂNIA.....	77
---------------------------------------	-----------

CAPITOLUL I

PERSONALUL POLIȚIEI LOCALE: CATEGORII, STATUT JURIDIC.....	77
--	----

Secțiunea I. Personalul poliției locale.....	77
Secțiunea a II-a. Succintă analiză comparativă polițist – polițist local.....	78
Secțiunea a III-a. Polițistul local – funcționar public cu statut special?.....	84
CAPITOLUL II	
ATRIBUȚIILE POLIȚIEI LOCALE.....	88
Secțiunea I. Delimitări conceptuale: sarcini, competență, atribuții.....	88
Secțiunea a II-a. Rolul și misiunea poliției locale.....	91
Secțiunea a III-a. Atribuții prevăzute de reglementarea-cadru.....	95
Secțiunea a IV-a. Atribuții ale poliției locale prevăzute de alte acte normative	122
CAPITOLUL III	
DREPTURILE ȘI ÎNDATORIRILE POLIȚISTULUI LOCAL.....	135
Secțiunea I. Drepturile specifice polițistului local	135
Secțiunea a II-a. Îndatoririle specifice polițistului local.....	154
CAPITOLUL IV	
RĂSPUNDEREA POLIȚISTULUI LOCAL.....	172
Secțiunea I. Generalități privind răspunderea juridică, în general, și răspunderea personalului poliției locale, în particular.....	172
Secțiunea a II-a. Aspecte specifice privind răspunderea personalului din cadrul poliției locale.....	175
PARTEA A III-A	
POLIȚIA LOCALĂ ÎN UNIUNEA EUROPEANĂ ȘI ÎN UNELE STATE MEMBRE.....	
181	
CAPITOLUL I	
REGLEMENTĂRI ALE UNIUNII EUROPENE PRIVIND POLIȚIA LOCALĂ.....	181
Secțiunea I. Considerații generale privind parcursul european al României. Semnificația momentului istoric 1 ianuarie 2007.....	181
Secțiunea a II-a. Poliția locală în Uniunea Europeană. Repere doctrinare, legislative și jurisdicționale.....	185
CAPITOLUL II	
POLIȚIA LOCALĂ ÎN DIFERITE STATE MEMBRE ALE UNIUNII EUROPENE	198

CONCLUZII ȘI PROPUNERI DE LEGE FERENDA	208
BIBLIOGRAFIE	219
ANEXA NR. I	
Decizia 19/2020 [A] privind dezlegarea unei chestiuni de drept referitoare la noțiunea de „polițist” în interpretarea dispozițiilor art. 257 alin. (4) din Codul penal.....	236
ANEXA NR. II	
Legea nr. 155/2010 poliției locale.....	275
ANEXA NR. III	
Hotărârea Guvernului nr. 1.332/2010 privind adoptarea REGULAMENTULUI-CADRU din 23 decembrie 2010 de organizare și funcționare a poliției locale	302
ANEXA NR. IV	
Legea nr. 218/2002 privind organizarea și funcționarea Poliției Române	334
ANEXA NR. V	
Legea nr. 360/6 iunie 2002 privind Statutul polițistului	362

Cuvânt-înainte

Ca profesori care coordonează tinerii doctoranzi în cercetarea unor instituții, principii, probleme din domeniul de expertiză, trăim satisfacția atunci când constatăm că rodul trudei noastre comune, după ce s-a finalizat activitatea în cadrul Școlii doctorale, este completat, revăzut și urmează să vadă lumina tiparului.

În acest fel, contribuim la progresul doctrinei de specialitate, la fundamentarea unor instituții și, implicit, la progresul învățământului și cercetării în țara noastră.

Lucrarea de față are la bază teza de doctorat care a fost consacrată cercetării poliției locale, o instituție care prezintă o importanță deosebită pentru normala funcționare a comunităților locale. Această semnificație și rolul poliției locale nu sunt în suficientă măsură conștientizate, dar autorul își exprimă speranța că în viitor aceste lucruri se vor schimba, de altfel, scopul declarat al lucrării elaborate fiind de a contribui la această stare de lucruri.

După 1990, în România a existat preocuparea creării, pe lângă poliția din cadrul Ministerului Afacerilor Interne sau așa-zisa „poliție statală”, și a unui alt tip de poliție, care să aparțină colectivităților locale și să contribuie la apărarea acelor valori care țin de existența cotidiană.

În acest spirit, a fost înființat mai întâi corpul gardienilor publici, desființat prin crearea poliției comunitare, pentru ca, în final, să fie creată poliția locală.

În scurtul timp trecut de la adoptarea Legii nr. 155/2010, putem constata că au fost înregistrate unele progrese, că poliția și polițistul local își găsesc din ce în ce mai mult locul și rolul în rândul instituțiilor democratice din România, însă este neîndoielnic că mai sunt multe de făcut în această direcție.

În acest sens, este necesar să se acționeze, iar autorul vine și cu unele propuneri concrete.

În primul rând, se detașează o problemă deosebit de importantă, aceea a statutului juridic al polițistului local, care în configurația actuală a legii îndeplinește o funcție publică specifică.

În concepția autorului și a noastră, ar fi necesar ca și polițistul local să aibă un statut juridic special, așa cum are polițistul din cadrul Ministrului Afacerilor Interne.

În acest sens, se evidențiază similitudinile pe care le prezintă cele două tipuri de poliție și care, de altfel, sunt amplu dezvoltate în lucrare. Polițistul local trebuie să beneficieze de un regim juridic similar al drepturilor și carierei sale, date fiind specificitatea, riscurile, restricțiile și condițiile de ansamblu ale

activității pe care o desfășoară. În consecință, prestația muncii lui în ochii beneficiarilor și recunoașterea de către aceștia a acestei munci vor cunoaște o creștere firească, cum se întâmplă, de altfel, în alte state din Europa și nu numai. Iar exemplul cel mai elocvent îl reprezintă Statele Unite ale Americii, unde cunoscutul șerif este exponentul cel mai cunoscut al modului în care funcționează corespondentul poliției locale. În unele state europene precum Spania, Austria, Italia, înseși constituțiile recunosc existența acestui tip de poliție, iar în altele precum Franța, deși nu este recunoscută la nivel constituțional, ea reprezintă o instituție puternică, având un rol deosebit de important în viața colectivităților locale.

O lucrare cu caracter monografic consacrată poliției locale este cu atât mai necesară cu cât doctrina este în general neacoperitoare pe această problematică.

Suntem încrezători că această lucrare va reprezenta în mod neîndoielnic o contribuție valoroasă și o sursă bibliografică utilă pentru cei care cercetează sistemul de ordine publică și siguranță națională, dar și regimul funcției publice, în general.

Prof. univ. dr. Luca Iamandi

Polițistul local – în căutarea unui statut care să corespundă rolului său în societate

I. Cu ani în urmă am publicat la Editura Universul Juridic prima ediție a monografiei *Statutul polițistului local*.

Ea avea la bază teza de doctorat consacrată poliției locale în România și state membre ale Uniunii Europene, pe care am susținut-o în cadrul Academiei de Poliție „Alexandru Ioan Cuza” din București în vara anului 2016 și am elaborat-o sub coordonarea domnului profesor universitar doctor Luca Iamandi.

Între timp, legislația s-a schimbat, și avem în vedere în primul rând adoptarea Codului administrativ al României, aprobat prin O.U.G. nr. 57/2019¹, care a încorporat, în conținutul său, fosta Lege nr. 188/1999 privind Statutul funcționarilor publici², aducând modificări consistente, atât în momentul publicării, cât și prin intervențiile legislative care au avut loc după publicarea Codului administrativ în Monitorul Oficial.

În aceste condiții și având în vedere și epuizarea tirajului inițial, ni s-a părut firesc să procedăm la elaborarea unei noi ediții a lucrării.

II. Apreciem că tema abordată, ca și lucrarea, în ansamblul său, sunt de interes din mai multe considerente.

Mai întâi, pentru că lucrarea îmbracă într-o haină doctrinară o instituție care are o existență relativ nouă, anul acesta intrând în cel de-al treisprezecelea an de existență.

Nu a existat încă timpul material pentru a se crea o literatură de specialitate consistentă, care să analizeze statutul juridic atât al instituției în sine, cât și al personalului care își desfășoară activitatea în cadrul ei, și ne referim, cu precădere, la **polițistul local**, cel care face, de altfel, obiect de cercetare al prezentei lucrări. De aceea, apreciem că este necesar să realizăm o asemenea abordare și să ne aplecăm asupra analizei statutului juridic al polițistului local, dar, în egală măsură și să actualizăm informația, spre a o aduce în acord atât cu legislația nou apărută, cât și cu acumulările doctrinare, atâtea câte sunt, directe sau tangente, temeinic cercetate.

Apoi „provocarea” noastră a plecat de la **modul în care legiuitorul a calificat polițistul local**, respectiv acela de **titular al unei funcții publice specifice**. Este cunoscut faptul că actuala reglementare-cadru în materia

¹ Publicată în M. Of. nr. 555 din 5 iulie 2019.

² Republicată în M. Of. nr. 365 din 29 mai 2007.

funcției publice, respectiv partea a VI-a a Codului administrativ consacră două tipuri de funcții publice din punctul de vedere al naturii atribuțiilor, respectiv **funcții publice generale și funcții publice specifice**¹. Separat de aceste două categorii de funcții, Codul administrativ recunoaște și posibilitatea ca unii funcționari, care își desfășoară activitatea în anumite servicii publice, care prin natura lor prezintă anumite particularități, să beneficieze de **statute juridice specifice**. Între aceste categorii de personal se regăsesc enumerate, la lit. e) a art. 380 alin. (1) al Codului administrativ, **instituțiile din sistemul de ordine publică și securitate națională**. Criteriul care a determinat legiuitorul organic să recunoască atât funcțiile publice specifice, cât și statutul special aplicabil unor categorii de funcționari publici, apreciem că este același, el vizând particularitățile pe care le prezintă serviciul public respectiv și, implicit, personalul care își desfășoară activitatea în cadrul său.

Centrul de greutate al filosofiei prezentei lucrări gravitează în jurul **statutului polițistului local**, care, în opinia noastră, ar trebui să fie tot **statut juridic special**, ca și în cazul polițistului, să spunem, obișnuit, și **nu un statut juridic general, de funcționar public care desfășoară o funcție publică specifică și se supune părții a VI-a a Codului administrativ**.

Veți constatat, dragi cititori, că am recurs la **metoda comparatistă**, prin care am analizat în paralel **statutul polițistului local** și cel al **polițistului**, pentru a putea identifica similitudinile și a desprinde argumentele care să fundamenteze teza susținută de noi, aceea a conferirii unui statut special polițistului local, propunere pe care am formulat-o, *de lege ferenda*, și care străbate, ca un fir roșu, lucrarea de față.

Metoda comparatistă a vizat nu numai dreptul intern, ci și ceea ce putem denumi *dreptul european al polițistului local*, în sensul prezentării unor realități constituționale și legale privind statutul polițistului local din alte state membre ale Uniunii Europene. În acest scop, un prim demers pe care l-am întreprins a fost acela de a analiza constituțiile celor 28 de state, pentru a identifica în ce măsură în conținutul lor se regăsesc prevederi speciale referitoare la poliția locală. Deși efortul a fost consistent, rezultatele nu au fost nici pe departe pe măsura lui, în sensul că în puține constituții am regăsit prevederi exprese în această materie, respectiv Constituția Regatului Spaniei, a Austriei, Italiei. Am putut constata că în Constituția Austriei este recunoscută expres nu doar **existența serviciului public de poliție locală**, ci și **existența unor categorii ale serviciului public de poliție locală**, în funcție de domeniul în care acestea acționează, respectiv *poliția locală rutieră, poliția locală sanitară, poliția piețelor locale*.

¹ Prin art. 380 alin. (1) din Codul administrativ.

Ceea ce este însă neîndoiește este faptul că toate legile fundamentale ale statelor membre ale Uniunii Europene așază la baza organizării și funcționării administrației publice în unitățile administrativ-teritoriale specifice lor principiile **autonomiei locale și descentralizării**. Ele reprezintă, în opinia autorilor de specialitate români și străini, **cuvinte-cheie** pentru organizarea administrativă a statelor contemporane.

Am fundamentat în lucrarea de față faptul că **poliția locală, fiind un serviciu care funcționează pe lângă autoritățile administrației publice locale**, reprezintă un **serviciu descentralizat, nu unul deconcentrat**. Iar **descentralizarea este legată de autonomia locală, în vreme ce deconcentrarea este o variantă a centralizării**, după cum este admis în literatura de specialitate¹. Din această perspectivă, apreciem că, în viitor, poliția locală va trebui să-și amplifice rolul și atribuțiile, dată fiind calitatea sa de serviciu public pus în slujba colectivităților locale, pentru realizarea și apărarea drepturilor, libertăților și valorilor fundamentale ale acestora. Acest lucru presupune și perfecționarea cadrului legislativ care îi este aplicabil și ne-am străduit, prin propunerile *de lege ferenda* pe care le-am formulat, să venim în sprijinul acestui demers.

Lucrarea este structurată în **trei părți**, iar fiecare dintre acestea o pregătește pe cea următoare și o completează, conferindu-i, în final, un conținut încheiat.

Prima parte reprezintă o **parte introductivă**, în care am fundamentat conceptele și am prezentat aspectele cu caracter istoric privind evoluția legislativă a instituției și a celor care au precedat-o (corpul gardienilor publici și poliția comunitară, în prezent desființate).

Totodată, am prezentat și anumite aspecte cu caracter de generalitate, legate de **categoriile de personal care își desfășoară activitatea în cadrul poliției locale, categoriile de funcții publice și funcționari publici**, conceptele de **ordine și siguranță publică și cadrul constituțional și legal care le este aplicabil**.

În **partea a doua** am analizat **poliția locală în România** și ea reprezintă partea cea mai consistentă sub aspectul întinderii și al problematicii abordate. După ce, la început, am prezentat o scurtă evoluție a reglementării privind poliția locală în țara noastră, în următoarele capitole am analizat **atribuțiile poliției locale**, atât cele prevăzute de legea-cadru, cât și de alte acte normative, pentru ca, în continuare, să analizăm **drepturile și îndatoririle specifice polițistului local și regimul juridic al răspunderii** aplicabile

¹ A se vedea, în acest sens, A. Iorgovan, *Tratat de drept administrativ*, ed. a IV-a, vol. I, Ed. All Beck, București, 2005, p. 451.

acestui. În analiza întreprinsă am utilizat atât legislația, cât și doctrina de specialitate relevante, precum și unele aspecte din jurisprudența instanțelor judecătorești și cea a Curții Constituționale. Legea nr. 155/2010 a făcut obiectul unor decizii ale Curții Constituționale, asupra uneia dintre ele am exprimat o viziune critică, având satisfacția că Înalta Curte de Casație și Justiție, printr-o decizie pronunțată în soluționarea unui recurs în interesul legii, a validat concepția noastră.

Ultima parte este consacrată analizei polițistului local în Uniunea Europeană și în unele state membre ale Uniunii Europene. Am procedat la studierea atât a unor acte juridice elaborate la nivelul Uniunii Europene, cât și a Constituțiilor statelor membre, pentru a identifica dispoziții, de preferință exprese, aplicabile poliției locale.

III. De la data publicării primei ediții, România și cea mai mare parte a lumii s-au aflat, vreme de doi ani, într-o situație excepțională, provocată de pandemia de COVID-19 care s-a abătut asupra planetei, în cvasitotalitatea sa.

Am putut constata, în tot acest timp, cel puțin în România, că una din categoriile de personal care au fost implicate în combaterea consecințelor acestui fenomen, în „gestionarea” crizei, ca să folosim un termen la modă, a fost **poliția locală**.

Mai mult chiar, pe perioada pandemiei, poliția locală a fost așezată sub autoritatea poliției naționale, fiind coordonată de ministerul de specialitate, respectiv Ministerul de Interne, însă finanțarea activității prestate peste program s-a realizat de către administrația locală care a înființat-o. Fiecare dintre noi am putut constata că polițiștii locali au fost prezenți non stop în mijlocul oamenilor, în locurile publice, în instituțiile prestatoare de servicii publice, acolo unde este nevoie de prezența și ajutorul lor. Și a fost, slavă Domnului, nevoie în permanență.

În toată această perioadă, au fost interzise concediile, în primul rând cele de odihnă, zilele libere pentru munca suplimentară, care a fost compensată exclusiv financiar. În practică s-a întâlnit și un caz care sperăm că a fost și a rămas izolat, în administrația locală a unuia din sectoarele Bucureștiului. În condițiile în care au avut loc noi alegeri locale și s-a schimbat primarul și consiliul local care fuseseră pe perioada pandemiei, noile autorități administrative, la inițiativa primarului, în calitatea acestuia de ordonator principal de credite, au refuzat să recunoască sumele de bani achitate în condiții de maximă legalitate polițiștilor locali pe perioada pandemiei. Pe cale de consecință, în urma emiterii unor decizii de imputare a sumelor de bani primite cu titlul de drepturi salariale, pe perioada pandemiei de către polițiștii locali, s-a generat un șir nesfârșit de litigii, în care „s-au dat în judecată unii pe ceilalți”, în sensul că au atacat în justiție atât „cei păgubiți”, respectiv polițiștii locali, dar au făcut

acțiuni de recuperare a sumelor de bani considerate *debite provenite din sume de bani încasate necuvenit* și autoritățile administrative locale.

Constatăm cum, pe fondul unor bătălii politice, au ajuns „victime colaterale” cei care nu aveau altă „vină” decât aceea că se supuseseră unor ordine venite de la șefii lor ierarhici, dar și de la nivel național, deoarece decizia de așezare a poliției locale sub autoritatea celei naționale s-a dispus prin cele două Decrete ale Președintelui, respectiv Decretul Președintelui României nr. 195 din 2020 privind instituirea stării de urgență pentru o perioadă de 30 de zile¹ și Decretul Președintelui României nr. 240 din 2020 prin care s-a prelungit starea de urgență cu încă 30 de zile².

Ne vom referi la conținutul acestei spețe, care relevă nu doar încălcarea unor prescripții, și principii legale și morale, în egală măsură, dar și până unde pot ajunge „bătăliile politice” cum pot ele transforma în „victime”, directe sau colaterale, subiecte de drept care nu au o altă „vină” decât aceea că „și-au făcut datoria”, că s-au implicat, cu toată ființa lor profesională și umană în depășirea unei situații care a pus la grea încercare omenirea și țara noastră, în mod particular.

Esențial este însă faptul, pe care îl semnalăm încă de pe acum, că s-a așezat la baza deciziei de imputare a sumelor de bani faptul că **polițiștii locali au un statut diferit față de poliția națională din cadrul Ministerului de Interne și că doar aceștia din urmă trebuiau să primească sume de bani pentru orele lucrate suplimentar, sau, mai degrabă „zilele și nopțile”, restul, adică polițiștii locali, erau îndrituiți doar la zile libere.**

Este evident că **în condițiile în care și concediile de odihnă fuseseră interzise sau întrerupte, era dificil de acceptat că ar fi putut fi acordate zile libere.** Dar lucrurile acestea s-au întâmplat și ele reprezintă, în opinia noastră, o „pată rușinoasă” pe „obrazul” administrației din România.

În acest context, ne îngăduim să susținem că aceia care se află la guvernare sau care administrează colectivitățile locale nu trebuie să „sacrifice” destinele și interesele funcționarilor publici, ale altor categorii de personal și ale oamenilor, în general, pentru interesele lor politice. E unul din mesajele pe care dorim să le transmitem prin lucrarea noastră.

3. Suntem convingeți că în acest domeniu mai sunt multe de cercetat. Considerăm că poliția locală este o instituție importantă pentru viața oamenilor și a comunității și ar trebui ca pe viitor să i se acorde mai multă atenție din partea legiuitorului, a doctrinei, dar și a guvernanților.

¹ Publicat în M. Of. nr. 212 din 16 martie 2020.

² Publicat în M. Of. nr. 311 din 14 aprilie 2020.

Nutrim nădejdea că munca noastră va contribui la cunoașterea și acestei semnificații și, în acest mod, la dezvoltarea ei în viitor, atât în plan legislativ, cât și practic, instituțional.

În egală măsură în care sperăm că am învățat câte ceva din perioada de criză pe care am traversat-o. În care am putut constata că, fără vorbe mari, este greu de imaginat ce s-ar fi întâmplat dacă, mai ales în localitățile mari, nu a fi fost poliția locală.

Într-un document al Comitetului de Experți pentru Administrația Publică din cadrul ONU se afirmă că *de câte ori societatea se confruntă cu o criză, indiferent de forma sa concretă, politică, economică, socială, financiară, există și o criză a administrației publice, deoarece administrația reprezintă singurul instrument de transformare a voinței politice în realitate obiectivă*¹.

Fără a ne dori să „ridicăm în slăvi” această categorie de funcționari publici, nu este mai puțin adevărat că, așa cum ne vom strădui să demonstrăm pe parcursul lucrării noastre, specificul activității, riscurile la care sunt supuși, restricțiile pe care trebuie să le respecte în activitate și în viața obișnuită, sunt tot atâtea argumente care justifică și am putea spune, chiar obligă legiuitorul să le clarifice statutul juridic.

Cum rezultă din speța menționată mai sus, dacă un asemenea statut juridic era reglementat, dacă polițistul local era așezat, legislativ, în categoria funcționarilor cu statut special, similar polițistului obișnuit, să spunem, nu se mai întâmpla ceea ce s-a întâmplat cu sutele de polițiști locali care au fost implicați, ca să nu spunem „târâți” fără voia lor în procese, doar pentru simplul motiv că ei nu trebuiau să beneficieze de drepturile salariale de care au beneficiat polițiștii, pentru că ei sunt polițiști, doar „cu numele”.

În momentul în care un asemenea statut va fi clarificat atunci și așteptările beneficiarilor serviciilor lor vor crește, percepția acestora despre ei și despre activitatea pe care o desfășoară, precum și exigențele impuse pentru dobândirea și exercitarea acestei profesii, vor fi diferite, în sensul creșterii acestora.

Sperăm să contribuim, prin activitatea noastră, la aceste transformări.

Ioan-Laurențiu Vedinaș

¹ I. Dragodan, *Criza administrației și administrarea crizei*, în E. Bălan, C. Iftene, M. Văcărelu (coord.), *Administrația publică în situații de criză*, Ed. Wolters Kluwer, București, 2015, pp. 43-44 și nota de subsol nr. 1 p. 44.

PARTEA I

Noțiuni introductive. Evoluție legislativă

Ordo est anima rerum

(ordinea este sufletul lucrurilor)¹

Capitolul I

Considerații generale privind poliția locală și funcția și funcționarul public

Secțiunea I. Fundamentări conceptuale: poliție, poliție locală

1. Este indicat ca orice lucrare de specialitate, cu precădere cele cu caracter monografic, să aibă, în debutul lor, informațiile care introduc cititorul în universul cercetat, sub aspect conceptual, istoric, al definirii termenilor și al stabilirii unor necesare relații și corelații cu altele cu care prezintă similitudini. Cu atât mai mult cu cât prezenta lucrare are la bază, cum arătam în cuvântul nostru înainte, cercetările întreprinse în cadrul unei școli doctorale, în cadrul cărora am adâncit atât instituția care constituie tema centrală a prezentei lucrări, cât și cele care sunt adiacente, care fac referire indirect la aceasta, dar fără de care instituția centrală nu ar putea fi înțeleasă în plenitudinea problemelor pe care ea le pune. Astfel cum se afirmă într-o valoroasă lucrare *în încheierea unei lucrări cu caracter științific, documentarea reprezintă o etapă extrem de importantă, fără de care cercetătorul nu are nici cum să se familiarizeze cu subiectul abordat, și nici cum să-i pătrundă intimitățile ori subtilitățile*². Continuându-și analiza, autorul citată consideră – suntem întru totul de acord –, că în activitatea de documentare trebuie să se înceapă de la **prefețe**, care au *un rol important, dar desigur, nu exclusiv*³, să se continue cu **monografia, cursul ori tratatul, articolele, studiile științifice și referatele de mare întindere**, care constituie *sursele majore ale oricărui efort de*

¹ Maximă romană.

² C. Clipa, *Fundamentele ideologice ale dreptului administrativ, Volumul II, Tomul 2, Specificitățile*, Ed. Hamangiu, București, 2021, p. 24.

³ C. Clipa, *Fundamentele ideologice ale dreptului administrativ, Volumul II, Tomul 2, Specificitățile, op. cit.*, p. 26.

cercetare, și, foarte important, trebuie să le avem în vedere și pe *acelea care abordează unilateral sau tangențial subiectul intenționat în a fi profund cercetat*¹.

Dintr-o asemenea perspectivă, ne-am organizat și noi cercetarea în elaborarea celei de-a doua ediții a prezentei lucrări, care ne dorim să reprezinte mai mult decât o actualizare formală a primei ediții, ci o aprofundare a instituției, a aspectelor pe care aceasta le presupune, a ipostazelor noi în care ea s-a manifestat, în special în perioada pandemiei de COVID-19, când rolul poliției locale, astfel cum am anticipat în cuvântul nostru înainte, a crescut foarte mult.

Termenul de *poliție* evocă² acea categorie de organ public care are misiunea de a menține ordinea publică și de a reprimă infracțiunile.

În sursa consultată, definiția face referire la sintagma „*organ de stat*”, însă am considerat necesar să o înlocuim cu aceea de „*organ public*”, dat fiind caracterul său mai cuprinzător, care permite includerea în conținutul său atât a **organelor de stat**, cât și a **celor ale entităților administrației teritoriale**³. În acest fel, raportăm conceptul atât la **serviciul public prestat de poliția română**, cât și la **cel prestat de poliția locală**⁴.

Dacă este să determinăm natura fiecăreia dintre cele două categorii de polițiști, urmează să precizăm că **poliția care se circumscrie Ministerului de Interne face parte din categoria structurilor statale**, pe când **poliția locală aparține administrației publice autonome locale, ea fiind înființată sub autoritatea administrației publice locale**.

Etimologic, cuvântul provine din latinescul *politia*, care semnifică *organizarea politico-administrativă*, și din grecescul *politeia*, care însemna *cetate*. În *Antichitatea* greacă, comunitățile locale, cetățile, se confundau cu veritabile state, în slujba cărora se afla o categorie de funcționari publici evocați prin termenul de **polițiști**. În timp, denumirea de *polițist* a ajuns să evoce o anumită sferă a funcționarilor, puși în slujba „*cetății*” pentru a asigura ordinea și securitatea membrilor săi⁵.

¹*Ibidem*, pp. 27-28.

² Potrivit DEX online, consultat pe <http://www.webdex.ro> la data de 13 aprilie 2015.

³ În regimul de tip totalitar, toate organele publice erau de stat, aveau o natură statală. Existau astfel *organe ale puterii de stat, ale administrației de stat, organe judecătorești și ale procuraturii*, care erau, evident, tot *de stat*.

⁴ Etimologic cuvântul provine din latinescul *politia* și îl regăsim și în franceză – *police*; germană – *polizei*; rusă – *poliția*.

⁵ I. Nedelcu, P.I. Nedelcu, *Poliția administrativă. Analiză comparativă*, în E. Bălan, C. Iftene, G. Varia, D. Troanță, M. Văcărelu (editori), *Administrația publică – între misiuni și*

Este un truism faptul că instituțiile dreptului public prin intermediul cărora se prestează servicii esențiale pentru societate pot fi definite dintr-o dublă perspectivă. O primă perspectivă cuprinde **semnificația formal-organică a conceptului**, de ansamblu de subiecte de drept implicate în realizarea unei activități de interes public, prin care se transpun în practică nevoi cu caracter general, iar cea de-a doua perspectivă este cea **material-funcțională**, de ansamblu de modalități, acte, operațiuni, proceduri, prin intermediul cărora se concretizează activitatea de satisfacere a unor asemenea nevoi.

Utilizând această abordare, și termenul „*poliție*” poate fi definit în două sensuri:

a) în *sens formal-organic*, el evocă ansamblul de organe ale statului și ale unităților administrativ-teritoriale prin intermediul cărora se asigură apărarea ordinii, liniștii publice și a siguranței cetățenilor, apărarea valorilor fundamentale ale statului de drept și ale democrației, prevenirea și combaterea fenomenului de infracționalitate;

b) în *sens material-funcțional*, termenul poliție evocă ansamblul formelor de activitate, respectiv acte, fapte, operațiuni și servicii, prin intermediul cărora se asigură apărarea ordinii și liniștii publice și a siguranței cetățenilor, apărarea valorilor fundamentale ale statului de drept și ale democrației constituționale, precum și prevenirea, combaterea și diminuarea fenomenului de infracționalitate.

Ambele accepțiuni se raportează la termenul „*poliție*” în **accepțiunea lato sensu a sa**. În această accepțiune, prin termenul „*poliție*” evocăm **serviciul public care are ca scop apărarea valorilor fundamentale care privesc viața persoanei și viața statului, în egală măsură**, și care se concretizează în **două forme**:

a) **poliția**, care se organizează și funcționează în baza Legii nr. 218 din 23 aprilie 2002 privind organizarea și funcționarea Poliției Române¹;

b) **poliția locală**, care se organizează și funcționează în baza Legii nr. 155 din 12 iulie 2010².

Cele două categorii de servicii publice exercită misiuni care sunt în mare parte similare, în ambele cazuri fiind vorba de apărarea unor valori esențiale pentru stat și cetățean. Diferențele între acestea au la bază mai multe aspecte, care, în opinia noastră, pot fi grupate în funcție de **patru mari criterii**.

Un **prim criteriu** vizează **natura juridică a celor două tipuri de poliții**.

constrângeri bugetare. Dimensiuni juridice și manageriale, Ed. Wolters Kluwer, București, 2014, pp. 129-135.

¹ Republicată în M. Of. nr. 170 din data de 2 martie 2020.

² Republicată în M. Of. nr. 339 din 8 mai 2014.